

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Hubáčka a soudců JUDr. Elišky Cihlářové a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci navrhovatele: **B. H.**, proti odpůrci: **Státní volební komise**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/4, Praha 4, v řízení o návrhu na neplatnost voleb do Evropského parlamentu, které se konaly dne 23. května a 24. května 2014 podle ustanovení § 57 zákona č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu, o námitce podjatosti vznesené navrhovatelem proti soudcům a asistentovi Nejvyššího správního soudu,

t a k t o :

Soudci Nejvyššího správního soudu JUDr. Josef Baxa a JUDr. Zdeněk Kühn **n e j s o u** vyloučení z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. Vol 13/2014.

O d ů v o d n ě n í :

Navrhovatel B. H. doručil dne 6. 6. 2014 do podatelny Nejvyššího správního soudu návrh nazvaný „Žaloba na neplatnost voleb poslanců do Evropského parlamentu, které se konaly dne 23. května a 24. května 2014“, v němž, mimo jiné, namítl i podjatost soudců Nejvyššího správního soudu JUDr. Vojtěcha Šimíčka, JUDr. Josefa Baxy, JUDr. Zdeňka Kühna, JUDr. Miluše Doškové a asistenta Mgr. Miroslava Jurmana.

Nejvyšší správní soud proto zaslal dne 9. 6. 2014 navrhovateli vyrozumění o probíhajícím řízení, ve kterém ho informoval o tom, že „Věc je u Nejvyššího správního soudu vedena pod spisovou značkou Vol 13/2014 a bude ji projednávat a rozhodovat senát ve věcech volebních ve složení: předseda JUDr. Vojtěch Šimíček a soudci JUDr. Josef Baxa, JUDr. Zdeněk Kühn, JUDr. Tomáš Langášek, JUDr. Radan Malík, JUDr. Jan Passer a Mgr. Daniela Zemanová. V případě nepřítomnosti některého ze členů senátu může být senát doplněn o náhradníky z řad soudců Nejvyššího správního soudu podle rozvrhu práce, který je dostupný na webové stránce Nejvyššího správního soudu (www.nssoud.cz). Máte-li za to, že některý ze jmenovaných soudců Nejvyššího správního soudu je z projednávání této věci vyloučen pro svůj poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům (§ 8 s. ř. s.), může vznést námitku jejich podjatosti ve lhůtě tří dnů od doručení tohoto poučení.“

Navrhovatel zaslal Nejvyššímu správnímu soudu i další podání, které bylo tomuto soudu doručeno dne 10. 6. 2014, ve kterém rovněž uplatnil další námitku podjatosti vůči stejným soudcům Nejvyššího správního soudu JUDr. Vojtěchovi Šimíčkovi, JUDr. Josefovi Baxovi, JUDr. Zdeňkovi Kühnovi a JUDr. Miluši Doškové a asistentovi Mgr. Miroslavu Jurmanovi.

Jak vyplývá z rozvrhu práce Nejvyššího správního soudu přístupného na www.nssoud.cz, JUDr. Vojtěch Šimíček a JUDr. Miluše Došková nejsou členy volebního senátu, který bude v dané věci rozhodovat a asistent Mgr. Miroslav Jurman již u Nejvyššího správního soudu nepracuje. Ve vztahu k nim proto nemůže Nejvyšší správní soud rozhodovat, neboť zákon umožňuje rozhodnout pouze o podjatosti soudců, kteří bude danou věc projednávat a rozhodovat, popř. o podjatosti tzv. jiné osoby bezprostředně se podílející na výkonu pravomoci soudu v rozhodované věci (§ 8 odst. 1, 2 a 5 s. ř. s.).

Z uvedeného důvodu proto rozhoduje Nejvyšší správní soud věcně jen o námitce podjatosti, kterou uplatnil navrhovatel vůči členům volebního senátu JUDr. Josefu Baxovi a JUDr. Zdeňku Kühnovi.

Navrhovatel v obou podáních namítl, že uvedení soudci prokazatelně podjatě jednali ve věcech jeho předchozích žalob a návrhů, a proto by zcela jistě podjatě rozhodovali i o nyní podaném návrhu.

Soudce Nejvyššího správního soudu JUDr. Josef Baxa v písemném vyjádření k námitce podjatosti uvedl, že nemá žádný vztah k věci a účastníkům řízení a necítí se být podjatý. Soudce Nejvyššího správního soudu JUDr. Zdeněk Kühn ve svém vyjádření k této námitce pak uvedl, že navrhovatele nezná a k projednávané věci nemá žádný vztah.

Podle ust. § 8 odst. 1 s. ř. s. soudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

Podle ust. § 8 odst. 2 s. ř. s. z obdobných důvodů je vyloučena i jiná osoba, která se bezprostředně podílí na výkonu pravomoci soudu, (dále jen "soudní osoba") a též tlumočník a znalec.

Podle ust. § 8 odst. 5 s. ř. s. účastník nebo osoba zúčastněná na řízení může namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočníka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřihlíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud, a je-li namítána podjatost soudní osoby, tlumočníka nebo znalce, senát po jejich vyjádření.

pokračování

Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu vyplývá, že nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, jež vyjadřuje vnitřní vztah soudce k projednávané věci. Při posuzování námitky podjatosti je však třeba nestrannost vnímat i z hlediska objektivního, tzn. zkoumat, zda skutečně existují objektivní okolnosti, jež vyvolávají oprávněné pochybnosti o nezájatosti soudce v konkrétním případě. Jak se k této otázce vyjádřil Ústavní soud, vyloučení soudce z projednávání a rozhodování ve věci má být založeno nikoliv jen na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnosti o jeho nepodjatosti; při posuzování této otázky je tedy třeba učinit úvahu, zda – s ohledem na okolnosti případu – lze mít za to, že by soudce podjatý mohl být (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94, N 127/6 SbNU 429). Otázka podjatosti nemůže být ve všech případech postavena zcela najisto, nicméně rozhodovat o této otázce je nutno vždy na základě existujících objektivních skutečností, které k subjektivním pochybnostem osob zúčastněných na řízení vedou. K vyloučení soudce z projednání a rozhodnutí věci však může v zásadě dojít teprve tehdy, když je evidentní, že vztah soudce k dané věci, účastníkům nebo jejich zástupcům dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebudou moci nebo schopni nezávisle a nestranně rozhodovat (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01, N 98/23 SbNU 11). Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. totiž představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný.

Poměr k věci ve smyslu ust. § 8 odst. 1 s. ř. s. může vyplývat především z přímého právního zájmu soudce na výsledku projednávané věci. Tak je tomu v případě, kdy soudce sám by byl účastníkem řízení, ať na straně žalobce (navrhovatele) či na straně žalovaného (odpůrce), nebo v případě, že by mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen na svých právech (např. kdyby jinak mohl být osobou zúčastněnou na řízení). Vyloučen je také soudce, který získal o věci poznatky jiným způsobem než dokazováním při jednání (např. jako svědek vnímal skutečnosti, které jsou předmětem dokazování). Shodně to platí, že soudce má k účastníkům řízení, případně k jejich zástupcům příbuzenský, přátelský nebo zjevně nepřátelský vztah, příp. vztah ekonomické závislosti (viz NS 2 Cdon 828/96, Soudní judikatura 3/2000, str. 113; shodně Bureš, J., Drápal, L., Mazanec, M., Občanský soudní řád - Komentář, 5. vydání, str. 56).

S přihlédnutím k výše uvedeným ilustrativním důvodům pro vyloučení je třeba posoudit vztah soudce k věci nebo k účastníkům, příp. k jejich zástupcům současně ze dvou vzájemně se prolínajících hledisek, a to jaká je povaha tohoto vztahu a zda se jedná o zjevně intenzivní (např. bezprostřední, určitým způsobem individualizovaný) vztah.

Již uvedení soudci Nejvyššího správního soudu JUDr. Josef Baxa a JUDr. Zdeněk Kühn ve svých vyjádřeních k námitce podjatosti v podstatně shodně uvedli, že nemají žádný poměr k projednávané věci, ani k účastníkům řízení a nejsou nijak zainteresováni na výsledku řízení.

Nejvyšší správní soud má z uvedeného za to, že neexistují žádné pochybnosti o nepodjatosti soudců Nejvyššího správního soudu JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Zdeňka Kühna při projednávání a rozhodování uvedené věci z důvodu jejich poměru k věci, k účastníkům a jejich zástupcům. Z tvrzení navrhovatele, z vyjádření obou soudců, ani ze skutečností, jež lze shledat ze soudního spisu, nevyplývají žádné náznaky toho, že by zde existoval vztah soudců JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Zdeňka Kühna k dané věci a k účastníkům, jež by dosahoval takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebudou moci nebo schopni nezávisle a nestranně rozhodovat (navrhovatel ani nenamítá, že by uvedení soudci měli přímý zájem na výsledku projednávané věci nebo že by získali o věci poznatky jiným způsobem než dokazováním při jednání nebo že by měli k účastníkům řízení, případně k jejich zástupcům příbuzenský, přátelský nebo zjevně nepřátelský vztah, příp. vztah ekonomické závislosti).

Z obsahu spisu také nevyplývá, že by se soudci JUDr. Josef Baxa a JUDr. Zdeněk Kühn podíleli na projednávání nebo rozhodování předmětné věci u příslušného správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Takové projednávání nebo rozhodování se ostatně v této věci ani nekonalo. Rozhodování věci v předchozím soudním řízení je navíc třeba chápat nikoli časově (tedy jako jakékoliv řízení před správním soudem, jehož byl B. H. účastníkem a v němž se již uvedení soudci podíleli na rozhodování), nýbrž instančně (srov. č. 53/2004 Sb. NSS). Vyloučen by byl tedy jen soudce, který by o téže věci rozhodoval nejprve v řízení u krajského soudu (resp. Městského soudu v Praze) a následně pak v řízení kasačním u Nejvyššího správního soudu. O takový případ zde vůbec nejde, a námitka v uvedeném směru také nebyla navrhovatelem vznesena.

Jak již bylo shora uvedeno, navrhovatel v uplatněné námitce tvrdí jediný důvod podjatosti soudců JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Zdeňka Kühna, jež spočívá v tom, že tito soudci již rozhodovali o jeho předchozích žalobách a návrzích podjatě, a proto by zcela jistě podjatě rozhodovali i o nyní podaném návrhu.

Z uvedeného vyplývá, že navrhovatel obsahově namítá nezákonný postup a rozhodování obou soudců v jiných věcech.

Zákon v ust. § 8 odst. 1 s. ř. s. však stanoví, že důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Postup soudce v řízení o projednávané věci a rozhodování soudce v jiných – souvisejících či nesouvisejících – věcech proto nemůže již ze zákona vést k vyloučení soudce, byť by v těchto věcech byl navrhovatel neúspěšný (§ 8 odst. 1 s. ř. s. *in fine*). Právě v rozhodovací činnosti soudce se projevuje jeho nezávislost a účastníkův nesouhlas s právními závěry, které soudce dříve vyslovil, je při hodnocení otázek podjatosti nevýznamný. Postup uvedených soudců Nejvyššího správního soudu v řízení o projednávané věci a jejich rozhodování a postup v jiných věcech tedy nemá žádnou právní relevanci z hlediska jejich podjatosti v tomto řízení. Soudce může být vyloučen z rozhodování jen z objektivních důvodů, nikoli pro subjektivní přesvědčení účastníka řízení o nespravedlivosti dřívějšího rozhodnutí či neústavnosti postupu správního soudu, které se projevuje polemikou s názory soudu a jejich zpochybňováním. Zpochybňovat rozhodnutí soudu jistě lze; k tomu však slouží opravné prostředky (jsou-li přípustné), nikoli námitka podjatosti.

pokračování

Nejvyšší správní soud proto o námitce podjatosti navrhovatele vůči soudcům Nejvyššího správního soudu JUDr. Josefu Baxovi a JUDr. Zdeňku Kühnovi rozhodl tak, jak je ve výroku tohoto usnesení uvedeno.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. dubna 2014

JUDr. Jaroslav Hubáček
předseda senátu

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl předsdou senátu JUDr. Jaroslavem Hubáčkem v právní věci navrhovatele: **B. H.**, proti odpůrci: **Státní volební komise**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/4, Praha 4, v řízení o opravě data vydání písemného vyhotovení usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. Nao 231/2014 - 16,

t a k t o :

V písemném vyhotovení usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. dubna 2014, č. j. Nao 231/2014 - 16, **se o p r a v u j e** v datu vydání tohoto usnesení slovní výraz „dubna“ na slovní výraz „června“.

O d ů v o d n ě n í :

Nejvyšší správní soud rozhodl uvedeným usnesením tak, že: *„Soudci Nejvyššího správního soudu JUDr. Josef Baxa a JUDr. Zdeněk Kühn **nej sou** vyloučení z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. Vol 13/2014“.*

Podle ust. § 54 odst. 4 s. ř. s. předseda senátu opraví v rozsudku i bez návrhu chyby v psaní a počtech, jakož i jiné zjevné nesprávnosti. Týká-li se oprava výroku, vydá o tom opravné usnesení a může odložit vykonatelnost rozsudku do doby, dokud opravné usnesení nenabude právní moci.

Podle ust. § 55 odst. 1 s. ř. s. se usnesení vyhlašuje veřejně, je-li učiněno při jednání. Usnesení, které není třeba doručovat a není součástí protokolu nebo záznamu o jednání, obsahuje pouze stručné označení věci, výrok a údaj o dni vydání.

Podle ust. § 55 odst. 5 s. ř. s. o usnesení platí přiměřeně ustanovení o rozsudku.

V tomto případě bylo v důsledku „chyby v psaní a jiné zjevné nesprávnosti“ uvedeno v písemném vyhotovení usnesení Nejvyššího správního soudu nesprávné datum vydání tohoto usnesení - 18. dubna 2014, namísto správného data vydání tohoto usnesení, kterým bylo ve skutečnosti datum 18. června 2014. Je tedy zřejmé, že došlo k nesprávnosti toliko v měsíci vydání usnesení.

V této věci jde o posouzení právní otázky, zda pod pojem „chyby v psaní a jiné zjevné nesprávnosti“ lze podřadit i případ, kdy Nejvyšší správní soud v písemném vyhotovení svého usnesení uvede nesprávné datum vydání tohoto usnesení, a zda jej lze změnit opravným usnesením.

pokračování

Pro výklad pojmu „chyby v psaní a jiné zjevné nesprávnosti“ v ust. § 54 odst. 4 s. ř. s. se lze obrátit k judikatuře vztahující se k ust. § 164 o. s. ř., podle které předseda senátu opraví v rozsudku kdykoliv i bez návrhu chyby v psaní a počtech, jakož i jiné zjevné nesprávnosti.

Podle rozhodnutí Nejvyššího soudu, které bylo uveřejněno pod R 37/1969, opravit rozsudek podle § 164 o. s. ř. je možné jen v případech, kde jde o chyby v psaní a počtech a dále o takové chyby, které jsou jako zřejmé nesprávnosti podobného původu jako chyby v psaní a počtech, tj. k nimž došlo jen zjevným a okamžitým selháním v duševní či mechanické činnosti osoby, za jejíž účasti došlo k vyhlášení nebo vyhotovení rozsudku, a které jsou každému zřejmé; zřejmost takové nesprávnosti vyplývá zejména z porovnání výroku rozsudku s jeho odůvodněním, případně i z jiných souvislostí.

Nejvyšší správní soud, resp. předseda senátu tohoto soudu má za to, že podle ust. § 54 odst. 4 s. ř. s., které je třeba přiměřeně vztáhnout i na usnesení správního soudu (srov. § 55 odst. 5 s. ř. s.), ve světle judikátu R 37/1969, jež je použitelný i v soudním řízení správním, je možno provést uvedenou opravu v měsíci vydání citovaného usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. Nao 231/2014 - 16.

Při zpracovávání písemného vyhotovení tohoto usnesení soudcem došlo k chybě v psaní ohledně měsíce vydání citovaného usnesení Nejvyššího správního soudu. Je tomu tak proto, že datum vydání písemného vyhotovení usnesení Nejvyššího správního soudu „18. dubna 2014“ již z logiky věci nemůže v žádném případě předcházet návrhu B. H. ze dne 6. června 2014 na neplatnost voleb poslanců do Evropského parlamentu, jež se konaly dne 23. května a 24. května 2014, kterým bylo teprve zahájeno řízení u Nejvyššího správního soudu. Logicky proto datum „18. dubna 2014“ nemůže předcházet ani volbám samotným, které se v dubnu roku 2014 nekonaly a proti nimž navrhovatel brojí. Nejvyšší správní soud proto nemohl rozhodovat o vyloučení soudců volebního senátu již dne 18. dubna 2014, neboť volby se konaly až později, a navrhovatel podal svůj návrh na zahájení řízení dokonce až v červnu 2014, v němž teprve namítal podjatost již uvedených soudců. O správnosti data vydání citovaného usnesení Nejvyššího správního soudu dne 18. června 2014 naopak svědčí údaje otisku kontrolního razítka tohoto soudu v rubrikách „došlo“, „opsáno“ a „vypraveno“, kde je všude uveden datum „18. 6. 2014“, a rubriky jsou opatřeny i podpisem pracovnice kanceláře (viz č. l. 18 spisu zn. Vol 13/2014). Tyto údaje svědčí o tom a potvrzují, že dne „18. 6. 2014“ bylo soudcem kanceláři předáno k opsání a vypravení písemné vyhotovení již citovaného usnesení a že kancelář tohoto dne pokyn splnila. Ostatně i na obálce, založené na č. l. 15 spisu zn. Vol 13/2014, v níž je uložen protokol o hlasování, je uvedeno, že jde o „protokol o hlasování ze dne 18. 6. 2014“. Uvedení chybného data „18. dubna 2014“ namísto správného data „18. června 2014“ je proto chybou v psaní měsíce vydání rozhodnutí a zjevnou nesprávností při písemném vyhotovování již citovaného usnesení.

Z uvedených důvodů proto bylo o opravě rozhodnuto způsobem uvedeným ve výroku tohoto usnesení.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. července 2014

JUDr. Jaroslav Hubáček
předseda senátu